

RUDE STRAND LANGHØJ

8300 Odder

Rude-Strand-langhoj-01

Rude-Strand-langhoj-02

Rude-Strand-langhoj-03

Rude-Strand-langhoj-04

Administration

Ejerforhold
Oprettet
Sidste rettelse
Tilsyn og beskadigelser
Pleje, skiltning og 100 m.-zone
FREDNINGSNR.
STEDNR.

Privatejet
2001
01-2011
Kulturarvsstyrelsen - [KUAS](#)
[Odder Kommune](#)
[2715-1](#)
[150212-6](#)

Find Fortidsmindet med GPS

GPS
Længdegrad 10.24908
UTM-system
Breddegrad 55.994128
E 577912 N 6206130

Beskrivelse

Rude Strand langhøj fra bondestenalderen

Temmelig skjult i sommerhusområdet ved Rude Strand ligger en langhøj fra den tidlige bondestenalder omkring 3.500 f.Kr. Udgravninger og fund fra højen har kastet nyt lys over bondestenalderens komplicerede og varierende gravskik som ellers domineres af begravelser i dysser og jættestuer.

Den bevoksede langhøj skjuler sig noget i bevoksningen. Her set fra sydøst. Lokale henvisningsskilte viser frem til højen, hvor der også er opsat en informationstavle.

Træskilte i sommerhusområdet leder den besøgende frem til langhøjen.

Da højen blev anlagt så området ganske anderledes ud. Kysten var sikkert skovdækket med tæt løvskov som evt. måtte fældes for at skabe plads til højen, og dengang var der sikkert en del kortere til havet end de ca. 300 m som er i dag.

Ved højens sydside står et informationsskilt.

Langhøjen ligger for sydenden af et smalt næs som i stenalderen strakte sig mod nord til Norsminde. Norsminde Fjord har stadig sit udløb her, men store dele af fjorden er nu blevet tørlagt til landbrugsjord. Stenalderens fjord var mere end 4 gange så stor som nu. Den lå kun ca. 500 m nordvest for langhøjen og strakte sig helt til Odder.

Udsnit af Videnskabernes Selskabs kort fra slutningen af 1700-tallet, som giver et godt indtryk af det oprindelige landskab.

Langhøjen ved Rude strand er undersøgt i to omgange. Første gang i 1894, hvor Thuesen - en lokal bonde - og hans søn frilagde de to stenkister som stadig ses. Denne bedrift er uddødeliggjort på mindestenen (5) på højens top.

Midten af langhøjen med de to stenkister set fra sydvest.

Forhøjningerne på den langovale oldtidshøj omkring det korsformede snit som frilagde stenkisterne er oplagt højfyld fra afgravningen. Der er ikke bevaret særligt mange oplysninger om denne gravning, men fra det ene af de to skeletter som fandtes, stammer et interessant fund af en lille kobberskive som oprindeligt var bundet om håndleddet på den afdøde i graven.

Mindestenen fra fremgravningen af de to stenkister i 1894. Samme år blev højen fredet.

I 1977-78 foretog Moesgård Museum mere omfattende og systematiske udgravninger i højen, som faktisk først da blev erkendt som en gravhøj. Den ca. 60 x 10 m store gravhøj er som de fleste langhøje orienteret øst - vest, og har oprindeligt været belagt med sten på overfladen. I højen ligger som nævnt to mandslange stenkister. Stenkisternes sider er opbygget af flade sten, og kisterne har oprindeligt været lukket med sten.

Højens to stenkister under udgravningen i 1977-78. (Foto T. Madsen, Moesgård)

Over den vestlige stenkiste ses stadig en stor, delvist afsprængt dæksten som dækker 3/4 af graven, og over den østlige stenkiste (8) er der bevaret 4 mindre dæksten. Bunden af denne kiste er bragt med flade sten.

Langhøjens vestlige stenkiste hvor kobberskiven blev fundet i 1894. Her set fra sydøst. Under genudgravningen af den vestlige stenkiste, hvor kobberskiven tidligere var fundet, fandtes en del ret opløste skeletdele, som analyser viste stammede fra en person som mindst var 20 år gammel. Kobberfund betragtes sædvanligvis som meget tidlige i bondestenalderen, så derfor var det overraskende, at skelettet ved kulstof 14-datering blev dateret til midten af bondestenalderen ca. 2.800 f.Kr. Dette kan også indikere, at højen har været i brug i lang tid, inden stenkisterne blev opført.

Den østlige stenkiste er 2,4 x 0,5 m stor. Her set fra syd

Det mest opsigtsvækkende fund blev dog gjort ved højens østende. Her fandtes en spor efter en nedbrændt trækonstruktion fra før højen blev opbygget. Udgravningen klarlagde, at den havde to byggefaser, hvoraf den sidste bestod af en række med 7 tykke, tætstillede træstolper i en nord-syd gående grøft, som mod øst var tilføjet en halvkredsformet indhegning med østvendt åbning. Nogen entydig forklaring på anlægget kan ikke gives, men det formodes, at det var her de kultiske handlinger under de første gravlæggelser foregik.

